

Andrzejki

29-30 listopada

Prezentację przygotowały: Antonina Adamczak,
Julia Cyranowska, Weronika Skrobacz, Amelia
Kaznocha z klasy VIIIId (Samorząd Uczniowski)

Geneza Andrzejek

Andrzejki – wieczór wróżb odprawianych w nocy z 29 na 30 listopada, w wigilię świętego Andrzeja, patrona Szkocji, Grecji i Rosji. Pierwsza polska wzmianka literacka o nim pojawiła się w 1557 za sprawą Marcina Bielskiego. Dzień ten przypada na koniec lub na początku roku liturgicznego.

Andrzejki są specjalną okazją do zorganizowania ostatnich hucznych zabaw przed rozpoczynającym się adwentem. W Szkocji obchodzony 30 listopada dzień świętego Andrzeja jest świętem narodowym.

Historia Andrzejek

Niegdyś wróżby andrzejkowe miały charakter wyłącznie matrymonialny i przeznaczone były tylko dla niezamężnych dziewcząt (męskim odpowiednikiem andrzejek były katarzynki). Początkowo andrzejki traktowano bardzo poważnie, a wróżby odprawiano tylko indywidualnie, w odosobnieniu; w czasach późniejszych przybrały formę zbiorową, organizowaną w grupach rówieśniczych panien na wydaniu, zaś współcześnie przekształciły się w niezobowiązującą zabawę gromadzącą młodzież obojga płci. Pochodzenie andrzejkowych wróżb matrymonialnych nie jest do końca znane – niektórzy autorzy wskazują na starożytną Grecję, podkreślając podobieństwo źródłostowu imienia Andrzej (Andreas) i greckich słów aner, andros oznaczających męża, mężczyznę; inni odwołują się do kultu starogermańskiego boga Frejra, dawcy bogactw, bóstwa miłości i płodności.

Przykładowe wróżby

Lanie wosku

Najbardziej popularną wróżbą jest lanie wosku. Kiedyś lano wosk lub ołów koniecznie przez dziurkę od klucza, wierząc, że w ten sposób klucz otworzy tajemnicę i ułatwi nawiązanie kontaktu z zaświatami.

Przygotowanie wosku na andrzejki jest bardzo łatwe. Rozpuszczony wosk leje się do miski z wodą. Powstałe woskowe rzeźby ogląda się, rzucając ich cień na ścianę. Można się w nich doszukiwać, np. rysów twarzy przyszłego partnera.

Rzut trzewikiem

Inną popularną wróżbą wykorzystującą obuwie był rzut butem. Uczestnik zabawy odwracał się tyłem do drzwi, a następnie rzucał za głowę lewy trzewik. But, który upadł podeszwą do podłogi i był skierowany czubkiem ku drzwiom, zwiastował pannom i kawalerom rychłą zmianę stanu cywilnego. Tu mamy praktyczną radę – w celu uniknięcia szkód, koniecznie zamieńcie ciężkie buty na kapcie.

Wyścig butów

Przebieg wróżby:

1. Buty wychodzące za próg Wszystkie niezamężne dziewczyny ściągną buty z lewej nogi (lewa strona ma według wierzeń właściwości magiczne).
2. Wszystkie buty ustawiamy rzędem w najdalszym końcu domu/mieszkania, przodem skierowanie ku wyjściu z domu.
3. But, który znajduje się ostatni w kolejce przestawiamy na początek. Powtarzamy to, aż buty "dojdą" do drzwi wejściowych do domu.
4. Właścicielka tego buta, który jako pierwszy przekroczy próg domu najwcześniej wyjdzie za mąż (lub jako pierwsza się zakocha).

Rzut moneta,

Każdy uczestnik wybiera monetę o dowolnym nominale. Następnie musi pomyśleć życzenie i trafić monetą do naczynia napełnionego wodą umieszczonego w odpowiedniej odległości (nie może stać ono ani za blisko, ani za daleko). Kto trafi do miski z wodą, tego marzenie na pewno się spełni.

Filizanki

Pod trzema jednakowymi filiżankami chowa się monetę, obrączkę i listek. Czwarta filiżanka zostaje pusta. Po przemieszaniu ich każdy wybiera jedną filiżankę. Jeśli trafi na obrączkę, czeka go miłość, na listek – ślub, na monetę – pieniądze, na pustą – nowy rok nie przyniesie zmian.

Szpilki

Wbij szpilkę, w odwróconą kartkę z wypisanymi imionami, odwróć kartkę i zobacz kto powinien zostać twoją drugą połówką.

Przysłowia Andrzejkowe

1. Gdy święty Andrzej ze śniegiem przybieży, sto dni śnieg na polu leży.
2. Gdy w Andrzeja deszcz lub słońce, w grudniu drogi bez błota. Jeżeli na świętego Andrzeja wiatr i mgła,
to od Bożego Narodzenia będzie sroga zima.
1. Której but na progu stanie, pierwsza panna na wydanie.
2. Miętko na Andrzeja to dobra nadzieja.
3. Na noc św. Andrzeja dziewczkom z wróżb nadzieja.
4. Noc Andrzeja świętego przyniesie nam narzeczonego.
5. Dziś cień wosku ci ukaże, co ci życie niesie w darze.
6. Na Świętego Andrzeja trza kozucha dobrodzieja.
7. Święty Andrzej wróży szczęście i szybkie zamęcie.
8. Na świętego Andrzeja błyska pannom nadzieja.

I pamiętajcie – „Święty
Andrzej Ci ukaże, co Ci
los przyniesie w darze.”

Udanych Andrzejek
życzy Samorząd
Uczniowski.

